

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-VISIENOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Aanpassing van de berekening van de cofinanciering in functie van de overheidskostenefficiëntie voor allocatie van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds voor Vlaamse mitigatiemaatregelen

Samenvatting

Het Vlaams Klimaatfonds (VKF) zal in de toekomst verder ingezet worden als hefboom voor Vlaamse mitigatiemaatregelen die bijdragen aan de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstelling in de niet-ETS en LULUCF sectoren.

We zullen voortaan beleidsinstrumenten, die bijdragen aan het behalen van de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen, cofinancieren uit het VKF in functie van hun overheidskostenefficiëntie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het realiseren van de Vlaamse klimaatdoelstellingen is een enorme uitdaging. Om deze doelstellingen te realiseren moeten we voluit gaan voor een versnelling van investeringen, innovatie en technologische vooruitgang.

In de **Beleidsnota Klimaat 2019-2024** staat daarom de operationele doelstelling “We optimaliseren de werking van het klimaatfonds”:

*“We zetten het Vlaams Klimaatfonds in de **niet-ETS sectoren** in om bij te dragen aan het realiseren van onze 2030 broeikasgasreductiedoelstelling. Ik introduceer voor de financiering uit het Vlaams Klimaatfonds van broeikasgasreductiemaatregelen in niet-ETS sectoren het principe van **cofinanciering** zoals dat ook bij vele Europese fondsen het geval is. Dit betekent dat broeikasgasreductiemaatregelen niet integraal gefinancierd kunnen worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds, maar gedeeltelijk ook met private middelen of andere overheidsmiddelen gefinancierd moeten worden. Hierdoor bekomen we een hefboomeffect met het Klimaatfonds, en verhoogt de impact van het fonds. De bijdrage uit het Klimaatfonds voor het financieren van een maatregel zou wel proportioneel hoger zijn bij een hogere **kostenefficiëntie** van de gefinancierde maatregel.*

////////////////////////////////////

Het Klimaatfonds zal ook ingezet worden voor investeringen in de inrichting van de open ruimte die bijdragen aan de realisatie van de 'no net loss'-doelstelling van koolstofverliezen door landgebruik."

De Vlaamse Regering heeft deze principes een eerste keer vastgelegd in de Bis-visienota VR 2020 1109 DOC.0985/1BIS, bekend als het 'bestedingskader Vlaams Klimaatfonds'. Dit document berekent de kostenefficiëntie op basis van de maatschappelijke kostenefficiëntie waarbij rekening wordt gehouden met de totale investeringskosten, operationele kosten en besparingen van een maatregel. Deze visienota herzielt dit bestedingskader in die zin dat de cofinanciering voortaan zal gebaseerd worden op de overheidskostenefficiëntie, die sterker de nadruk legt op het kostenefficiënt omgaan met Vlaamse en lokale overheidsmiddelen. Als gevolg van deze nieuwe berekening van de overheidskostenefficiëntie wordt de parameter 'hefboom' overbodig.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 27 april 2012 besliste de Vlaamse Regering het Vlaams Klimaatfonds (VKF) op te richten in de vorm van een organiek begrotingsfonds (decretaal basis in artikel 14 van het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012). Het oprichtingsdecreet bepaalt voor welke doeleinden het klimaatfonds kan aangewend worden, dat zijn:

- De uitvoering van intern Vlaams klimaatbeleid met het oog op het behalen van de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen;
- De uitvoering van het Vlaamse beleid inzake flexibiliteitsmechanismen (in geval de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstelling niet bereikt kan worden met interne maatregelen);
- Remediëring van competitiviteitsverlies bij Vlaamse bedrijven ten gevolge van klimaatbeleid (dit zijn compensaties voor indirecte emissiekosten);
- Internationale klimaatfinanciering.

Op 9/12/2019 keurde de Vlaamse Regering het Vlaams Energie-en Klimaatplan 2021-2030 goed, met deze paragraaf in het hoofdstuk over financiering:

"We zetten het Vlaams Klimaatfonds in de niet-ETS sectoren in om bij te dragen aan het realiseren van onze 2030 broeikasgasreductiedoelstelling. We zorgen dat hier steeds gewerkt wordt volgens het principe van cofinanciering, zoals dat ook bij vele Europese fondsen het geval is. Dit betekent dat broeikasgasreductiemaatregelen niet integraal gefinancierd kunnen worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds, maar gedeeltelijk ook met private middelen of andere overheidsmiddelen gefinancierd moeten worden. Hierdoor bekomen we een hefboomeffect met het klimaatfonds, en verhoogt de impact van het fonds. De bijdrage uit het klimaatfonds voor het financieren van een maatregel zou wel proportioneel hoger zijn bij een hogere kostenefficiëntie van de gefinancierde maatregel.

Het klimaatfonds zal ook ingezet worden voor investeringen in de inrichting van de open ruimte die bijdragen aan de realisatie van de 'no net loss'-doelstelling van koolstofverliezen door landgebruik.."

Op 11 september 2020 werd, na consultatie van de beleidsdomeinen, het bestedingskader door de Vlaamse Regering vastgelegd middels de Bis-visienota VR 2020 1109 DOC.0985/1BIS. Dit bestedingskader werd van toepassing op alle aanvragen tot cofinanciering voor maatregelen die werden vermeld in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 8 december 2020 middels VR 2020 1812 MED.0431/1BIS.

In de loop van 2021 werden voor een aantal van deze maatregelen aanvraagdossiers voorgelegd aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), en goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Uit deze aanvragen is gebleken dat een andere berekening van de parameter 'kostenefficiëntie' aangewezen is. Onderhavige visienota stelt met name voor om de eerder gehanteerde maatschappelijke kostenefficiëntie te vervangen door de overheidskostenefficiëntie.

//

Deze visienota herneemt grotendeels het bestedingskader zoals vastgelegd in de Bis-visienota VR 2020 1109 DOC.0985/1BIS, maar wijzigt de parameter 'kostenefficiëntie' in 'overheidskostenefficiëntie' en schrapt de parameter 'hefboom', die als gevolg van de wijziging van de parameter 'kostenefficiëntie' overbodig wordt.

2. INHOUD

A. PROBLEEMSTELLING EN SCOPE

In de voorbije periode 2013-2020 is er in totaal 765,9 miljoen euro van het Vlaams Klimaatfonds besteed. Deze bestedingen zijn als volgt verdeeld over deze 4 bestedingscategorieën (op basis van bestemde middelen, deze werden reeds grotendeels, maar nog niet 100%, vastgelegd en uitbetaald):

Bestedingscategorie	Totale VKF-inzet 2013-2020 in miljoen euro
Vlaams klimaatbeleid	486,4
Flexibiliteitsmechanismen	1,5
Compensatie indirecte emissiekosten	243,6
Internationale klimaatfinanciering	34,3

Deze visienota handelt uitsluitend over de **eerste bestedingscategorie**: de financiering van maatregelen gericht op het behalen van de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen.

Uit de aanvraagdossiers die in de loop van 2021 werden voorgelegd aan het VEKA is het volgende gebleken:

- De gehanteerde maatschappelijke kostenefficiëntie geeft onvoldoende weer in welke mate de overheidsmiddelen efficiënt worden gebruikt, aangezien de baten (financiële besparingen) niet altijd ten gunste van de overheid komen, maar wel sterk kunnen doorwegen in de berekening.
- Sommige maatregelen hebben een negatieve maatschappelijke kostenefficiëntie, met andere woorden de maatregel betaalt zichzelf op termijn terug, wat soms de vraag kan doen rijzen of een financiële overheidsinterventie dan wel nodig is. Een negatieve maatschappelijke kostenefficiëntie laat ook niet toe om een uitspraak te doen over het broeikasgasreductiepotentieel van een maatregel, omdat de negatieve waarde het gevolg is van de financiële besparingen en niet van de broeikasgas (BKG) reducties.
- Een hoge inbreng van financiële middelen door andere partijen dan de Vlaamse of lokale overheid wordt niet gevaloriseerd door de maatschappelijke kostenefficiëntie. Dit werd in het bestedingskader dat in 2020 werd goedgekeurd, in beperkte mate gecompenseerd door een bonus-cofinancieringspercentage op basis van het hefboomeffect. Een overheidskostenefficiëntie valoriseert de inbreng van externe middelen wél in grotere mate.

B. VOORGESTELDE BELEIDSOPTIES

B.1 Principes

Hieronder lichten we de drie belangrijkste elementen inzake de optimalisatie van het klimaatfonds (inzet in niet-ETS of LULUCF-sectoren voor het realiseren van respectievelijk de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstelling en no-debit regel, principe van cofinanciering en principe van overheidskostenefficiëntie) verder toe. Zoals aangegeven zijn deze principes vervat in het goedgekeurde VEKP 2021-2030.

In mei/juni 2020 werden de verschillende beleidsdomeinen geconsulteerd over de verdere uitwerking van het bestedingskader, dat vervolgens op 11 september 2020 door de VR werd goedgekeurd. Sinds 2021 wordt dit bestedingskader toegepast bij de aanvraagdossiers voor cofinanciering uit het

//

De cofinanciering van klimaatbeleidsmaatregelen op basis van het bestedingskader toegelicht in deze nota zal deze beschikbare beleidsruimte niet overschrijden, er is dus geen bijkomende budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. Dit voorstel van beslissing heeft dus geen budgettaire weerslag.

B. ESR-TOETS

Dit voorstel van beslissing houdt geen enkele ESR-impact in, aangezien de nota zich beperkt tot de vaststelling van de criteria die gelden voor de toekenning van de middelen van het Vlaams Klimaatfonds.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Tijdens deze legislatuur kunnen ministers cofinanciering aanvragen voor maatregelen of projecten op basis van de voorstellen van de entiteiten, hun beschikbare eigen financiering en de beschikbare VKF-middelen.

De entiteiten leveren voor de maatregelen die kandidaat zijn voor cofinanciering, de gevraagde gegevens en ramingen aan via het hiervoor bestemde sjabloon. Het VEKA kijkt deze gegevens, de berekening van de overheidskostenefficiëntie en de terugverdientijd, na.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist

haar goedkeuring te geven aan de aanpak voor allocatie van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds volgens de principes beschreven in deze visienota.

Deze visienota houdt geen enkel financieel of budgettair engagement in van de Vlaamse regering.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

//